

בקר (מימין) בפעולת צנחנים

התפללתי שהמילחמה לא תקרה. חזיתי את תוצאותיה מראש!

אפשר היה לתתך את השקט שנוצר בסכין, אפשר היה לשמוע ששון שמתקתק. דממה נפלה על העיר. ואז השגנו רמקולים ואחר החיילים, שריבר ערבית, קרא להם לצאת. זה לא נשא פירות. הייתי בלחץ. רצייתי לפתוח את העיר, כי כל צה"ל עמד מאחורי. התחלתי לחשוש שטעייתי, ואז פתאום התחיל טיפוטף של אנשים. בתחילה כמה וקנים, אחר כך נשים עם ילדים ולאט לאט אוקיינוס של אנשים. התחלנו לכוון את האנשים לכיוון הים. אלפי אנשים הציפו את הרחובות. ואז ידעתי שהצלחתי. מכיוון שמהבתים יצאו גם מחבלים כבגדים מנומרים, שהסתתרו מאחרי עגלות תינוקות.

מה עבר עליך כאדם וכחייל שמעולם לא נלחם קודם באוכלוסיה אזרחית, כאשר ראתי את נחילי האזרחים זורמים מהבתים לכיוון הים? לבטים לא מתחרשים כל שעתיים. אין מצב כזה ואסור שיקרה מצב כזה. בכל שלבי הלחימה התחבטתי עם מה שיקרה, אבל זה לא אומר שזה ליווה אותי בכל שניה.

כשאתה מפגין יעדים אינך רואה את מי אתה הורג, אבל כאשר ילדים עם אממהות וזקנים הולכים מולך, ואתה רואה מי בעצם האוייב שלך, אינך חש איינזיכרות?

זו בהחלט הרגשה קשה מאוד. במיוחד כאשר אתה אומר לעצמך — אשר יגורתי בא לי, כי חזיתי את זה מראש. אבל כשאתה רואה שביחד עם האם והתינוק והזקן יש גם עשרה מחבלים, אז כלוחם אתה שמה, כי אתה יודע שחשכת חיי לוחמים שלך. זו הרגשה באמת קשה, כי ביחד עם הרחמים על האזרח, יש גם שימוחה על השגת הניצחון.

בכלל, אל תשחקי לי פה את יפתהנפש. יש לי גם מה להגיד על פיינהנפש בתום המילחמה התקבלה תלונה מרופא שווייצרי בצידון, שכאילו נהגנו באכזריות. אז רק כדי לסבר את האוזן, אותו יפתהנפש, אותו דוקטור, הסתיר בבית החולים שלו עשרות מחבלים כביגדי רופאים ואחיות, שלא הצליחו להסתיר את הבגדר המנומר שמתחת לבגדים הלבנים.

כשמרברים על אמת, אז האמת היא יחסית, היא לא מוחלטת. אותו רופא התלונן על מעשי אכזריות באוכלוסיה. או אם התגאיתי במשהו, ובעצם אסור להגיד להתגאות כי אין גאוה במילחמה, אז זה היה בסטנדרט המוסרי של

לפני המילחמה. אחרי הכל, זו לא היתה מילחמת יום הכיפורים. כשאני יושב על תצ"א של עיר כמו צידון, ואני מתכנן את כיבוש העיר, ורואה בתים של 15-20 קומות, ועושה את האנליזה של מה שיש בפנים, נשים וילדים. את מתארת לעצמך מה עובר לי בראש?

בצידון הופעל לראשונה אקט של לוחמה פסיכולוגית. מה דעתך על כך?

כלוחם זה היה אחד הרגעים היותר מרהיבים של המילחמה. התייעצנו בינינו והגענו למסקנה

„נכון שהשיחה עם רפול היתה על נאביהבטן של כולנו. הרי לא היינו עדר אידיוטים, שראה את בניני בירות כחולות סיני“

שלמחבלים אין ברירה, אלא להיות מתאבדים. החלטנו לנסות לפרק לחץ בתוך העיר. מתוך ציפייה שאזרחים ולוחמים גם יחד יצאו מהבתים. אני מכיר את זה שאנשים נשברים. ברגע שהראשון נשבר, זה גורף אחריו את היתר.

זה קרה גם אצלנו שאחד נשבר ואחרים נשברו אחריו? לא זוכר שזה קרה אצלנו. אני מכיר את זה מתוך ראייה של הצד השני. בשלב מסוים הפעלנו על העיר כולה מערכת אגרסיבית של אש, כדי ליצור הלם רציני. זו היתה תופת יבית קברות ממש. ואז, בכתאחת הפסקנו את האש.

בקר עם בתו ענת ובנו ארז. אתה לא יכול גם ללחום וגם לחשוב שזה לא יפה!

לא ממש. רוב החיילים הם צעירים בני 18 בעוד שרוב הקצונה הבכירה הולכת יחד כבר 18 שנה. משנת 1965.

חויין מהעובדה שכולם צנחנים מתגברים מה עוד מיוחד ביחידה הזו? המוטיבציה של האנשים להשתייך אליה, שמאפשרת למערכת הפיקוד להתעסק רק באקט של ביצוע המשימות, ואין לה בעיות שעם ישראל נתקל בהם יום יום.

האם בעיקבות מילחמת לבנון לא נוצרו בעיות עם המוטיבציה של היחידה?

כל מי שלא רוצה להיות חייל ביחידה הזו יכול לקום וללכת. זה עדיין לא אומר שאין ביקורת קשה על עצם המילחמה.

איזו ביקורת?

ישנה ביקורת על היעדים שנקבעו. כמו, למשל, אם היה צריך להגיע עד קווקו או להעצר באולי.

האם רוב חיילי היחידה מתנגדים עקרונית למילחמה?

בהחלט לא. ברגע שנקבעו יעדים היה ברור שצריך לבצע אותם. הבעיה היתה עם תוצאות הלוואי. בצידון, למשל, הבעיה שבמילחמה הזו היו מעורבים נשים וילדים וכל מה שמשממע מזה.

בעבר כבשת אזור מאוכלס בנשים וילדים?

לא, אף פעם לא.

מה זה עשה לך הפעם?

קודם כל זה מעמיד לך את האקט, הנקרא מילחמה, מול הפרצוף. אתה מסתכל במראה על עצמך. נכון שלראות בטלוויזיה ילד נפצע זה קשה, אבל כשאתה רואה את זה פנים מול פנים, אתה עומד חשוף וזו הרגשה קשה מאוד. כי באותו רגע מימד האוייב נעלם ואז זו התמודדות של מפקד עם עצמו בלי סיוע נפשי. אתה צריך לתת פקודות, אתה צריך לקבוע מטרות, וזה כפל כפליים קשה. כי חייל רגיל יכול תמיד לטעון כלפי עצמו וכלפי אחרים — אמרו לי מה לעשות, ביצעתי פקודות. מפקד אומר מה לעשות ונותן פקודות וזו הרגשה קשה מאוד.

כאשר חיילים שלך נפלו היתה לך תחושה שאתה אחראי לכך?

ברגע שאתה מפקד על יחידה כזו לוחמת, אתה לוקח לידך כל אחד מהחיילים וברגע שאתה שולח אותם לקרב, האחריות היא כולה שלך. של מי האחריות, של אלוהים?

איך מתמודדים עם אחריות נוראית שכזו?

לא מתמודדים. לא מכיר איש שמצליח להתמודד. כולם יודעים שבמילחמה יש מוות או פציעה. מפקד לא צריך להתמודד עם הבעיה הזו. אני מאמין שמפקד צריך לדעת מה הוא עושה ולהאמין שמה שהוא עושה מוצדק. אני רואה בלחימה אקט של ציונות, אני לא מאמין שמלאכי השרת נטוריקרוא ישמרו עלינו ולא מאמין שמתנחלי אלון מורה ישמרו עלינו, כמו שאני לא מאמין שאנשי „יש גבול“ יפתרו את הבעיה, אז יש מילחמה, צריך להילחם ולהתפלל לכמה שפחות נפגעים.

מתי החלו הספקות לגבי המילחמה לקנן בכך?

לפחות אצל חלקנו החלו הספקות לקנן עוד

אריאל שרון. דבריו של בקר מבטאים את דעתם של רבים ממפקדי צה"ל. משבר אי-אמון חריף ביותר בין שר הביטחון ובין החיילים עולה ונץ מדבריו של בקר, המעדיף במה מלא את שר הביטחון הנוכחי ועדיין נושא בתוכו את השקר של אריאל שרון. בקר הוא מסרב ראיונות מקצועי. נסיונותיהם של עיתונאים לראיין אותו עלו עד כה בתוהו. גם אחרי שקיבל צ"ש סירב להצטרף לחניגת הראיונות. תפסת אותי ביום טוב? הוא אומר לי ולא מאמין לעצמו. כשהוא מסכים להיפגש. הוא מזהיר אותי מראש כי דיעותיו לא ישרתו את האינטרסים שלי כעיתונאית הרוצה לחשוף דיעות מסוג אחר.

אנחנו מחליטים לעשות ניסיון ותוך כדי דבריו ברור לי שהסיפור, אם כי אינו בגדר טנסציה הוא בהחלט סיפור של מפקד חשוב במילחמת לבנון, שכבש צור וצידון, שנמנה עם שורותיה של אותה חטיבה מפורסמת שאריאל שרון טען שלא גויסה. קשה לי להסכים איתו כשהוא מגדיר את הלחימה שלו כציונות בהגשמה. קשה לי שלא לתהות כיצד התיבט המוסרי אינו משחק כמעט תפקיד בשיקוליו. קשה לי להאמין כשהוא אומר לי שהוא מקווה לשוב

חיים בקר כסג"מ אריק השתמש בנו"י

ולהילחם. ועוד יותר קשה להאמין כשהוא אומר שאובדן עין הוא בבחינת פציעה קלה.

מתי גוייסת למילואים במילחמת לבנון?

למעשה גוייסתי כדי להשתתף במהלך הפתיחה של המילחמה. נכנסנו ללבנון ביחידה לוחמת עוד במהלכי הפתיחה של המילחמה, כמעט במקביל ליחידות הסדירות.

מה היו המשימות שהוטלו על היחידה שלך?

היינו כננו לנו שני אקטים. התפקיד הראשון היה כבוש את צור ולטהרה, כשהפעולה בצור היתה קלה מאוד מול הציפיות, כי המחבלים נשברו שם מהר ולמעשה הפעולה בוצעה עם אפס נפגעים וצמידות לתוכנית.

מה היה תפקידך בכיבוש צור?

„הספקות בנוגע למילחמה החלו לקנן עוד לפני שהיא פרצה. אחרי הכל, זו לא היתה מילחמת יום כיפור“

הייתי מג"ד היחידה. זוהי יחידה של צנחנים מתגברים והמיוחד שבה הוא שגם אנשי המילואים כולם מתגברים, ולא כופים על איש לשרת ביחידה.

אתם משרתים ביחד הרבה שנים?

„נבגשנו עם רפול, והוא שאל אותנו באורח ידדותי מה יהיה אם נצטרך ללכת על ביירות. אמרנו לו שנלך“

החיילים. ואני לא מרבר על צה"ל כולו, אני מרבר על היחידה שלי. היה ברור לנו שחלק מהאוכלוסיה לא יושב בבית הכנסת ומתפלל, ואנחנו לא עשינו שבמהלכים של נקמה, אפילו לא אחד!

איש לא אמר אריק, זו ההזדמנות לפיתרון